

[Jørgen Gram.]

vigske skoletanker at gøre, hvorimod de ønsker fortsat at være tilknyttet det tyske. Derfor skal den danske lov om friskoler blive stående for sig selv, og som den er.

Om lovforslaget kan jeg på mit partis vegne sige, at vi kan gå ind for, at de særlige krav, skoledirektionens godkendelse af den tyske lærer m. v., bortfalder sammen med tilsynet med skolerne af de stedlige skolekommissioner, amtsskolekonsulenten eller en anden bemyndiget medhjælp. Jeg går ud fra, at det ikke vil møde indsigelse fra tysk side, når bestemmelsen opretholdes, at de tyske skoler skal give tilfredsstillende undervisning i dansk sprog, mundtligt og skriftligt, samt i dansk samfundslære, historie og geografi. Enhver far eller mor må vel anse det for en selvfølge, at deres børn får noget kendskab til det lands sprog, de lever i, dets samfundsordning, historie og geografi. Dette kræves i alle lande, også uden modsigelse fra de danske i Sydslesvig i deres private skoler. Jeg vil gerne fra ministeren have en udtalelse om, at når der står en „tilfredsstillende undervisning“, forstås ikke derved et afskrækkende stort mål, men blot det minimum, som er sædvanligt. I § 1, stk. 3, står fortsat, at

„private skoler med tysk undervisningssprog oppebærer statstilskud efter de for private skoler i almindelighed gældende regler, når omstændighederne taler derfor.“

Også her vil jeg gerne have den højtærede ministers ord for, at dette ikke er en passus, som ved fortolkning berettiger til at slippe uden om det almindeligt gældende for danske friskoler, og ligeledes at det tilsyn fra skoledirektionens side, som efter § 3 bibeholdes, nærmest kun bør være en konstatering af, at undervisningspligten efterfølges.

Der kan være flere ting at drøfte, men det kan jo ske i et kommende udvalg. Jeg ønsker endnu at sige: med vedtagelsen af det foreliggende lovforslag i dets principper er ansvaret for børnenes undervisning enkelt og ligetil. Vi har herefter som fra 1946 kun offentlige danske skoler eller private tysksprogede skoler. Forældre eller værgere for børnene har alene ret til at bestemme over børnenes skoleundervisning, ingen må antaste, endsige tvinge eller true forældrene bort fra denne ret. Danske myndigheder i Nordslesvig har ingen medbestemmelsesret over, hvem forældrene vil have til lærere for deres børn, når de bestemmer sig til, at børnene skal gå i tysksprogede privatskoler. Vi tager dette som en bekendelse til, at man ønsker sig tilknyttet Tysklands kultur, vi tager det

til efterretning og vil ikke lægge hindringer i vejen derfor på nogen måde.

Samtidig glæder vi danske os over, at så mange i Sydslesvig, som tilfældet er, ønsker at komme ind under dansk kultur i de danske privatskoler, men her undrer vi os i Danmark over de uforstående, ja, næsten truende røster, der fra Bonn, Kiel og mange steder i Sydslesvig lyder mod det frie danske skolearbejde dernede. Det danske skolearbejde i Sydslesvig er helt i overensstemmelse med de almindelige menneskerettigheder, selvfølgelig også med den tyske forfatning, og i Kielerklæringen står udtrykkeligt — jeg citerer med den højtærede formands tilladelse —:

„Forældre og opdragelsesberettigede kan frit afgøre, om deres børn skal besøge skoler med dansk undervisningssprog.“

Står det da ikke fast, hvad man fra tysk side med syv ministerunderskrifter og med ministerpræsident Dieckmann i spidsen har erklæret den 26. september 1949? Vi forstår derfor ikke, at man ad mange veje i Sydslesvig prøver at lægge hindringer i vejen for oprettelsen af danske skoler, f. eks. derved, at man søger at hindre de danske i at skaffe grunde til nye skoler. Vi forstår heller ikke, at man lige har frataget en lærer ved en dansk skole ret til at undervise, uden nærmere undersøgelse, blot fordi han efter et ukontrolleret avisreferat skulle have udtalt sin personlige mening om udviklingen i Tyskland, og vi kan slet ikke forstå, at man vil fratage en moder forældreretten, fordi hun ønsker at sende sit barn i dansk skole. Hvordan kan man, efter Kielerklæringen sige, at moderen misbruger forældreretten ved at sende sit barn i dansk skole? Alt dette minder påfaldende om forholdene i Nordslesvig i den allerværste Kollertid med amtsdommer Hahns forsøg på fratagelse af forældretten o. s. v. Hvor kan det store Tyskland være så lille? Det er rammende sagt af tidligere statsminister Hans Hedtoft i Kiel og andre steder, at Danmark har måttet affinde sig med tysk kulturs fremgang mod nord, til gengæld måtte den modsatte mulighed ikke kunne afvises.

Når der i § 4 i loven fortsat bliver stående, at skoler med tysk undervisningssprog har ikke ret til at afholde statskontrollerede eksaminer, kunne denne paragraf vel egentlig godt stryges, for der er jo ingen sådanne offentlige skoler mere, som afholder eksaminer. Også disse offentlige eksamensskoler ophævedes jo efter besættelsen. Jeg anser det imidlertid for både sandsynligt og naturligt, at man fra tysk side også vil oprette private tysksprogede videregående skoler,